

Nabeschouwing Zomerconferentie

De Zomerconferentie, voor veertien dagen te Rotterdam gehouden, doet in de eerste plaats de gedachte rijzen: wat zijn we nog zwak. Wij, daar bedoelen we dan mee zowel de arbeidersklasse, als de groeperingen, w.o. Spartacus, die de vernieuwing van de arbeidersbeweging nastreven. Zwak, omdat de arbeidersklasse nog vrijwel geheel beheerst wordt door klasseopvattingen, strijdvormen en organisatiebegrippen, die voor de voorbije periode van het jonge liberale kapitalisme onvermijdelijk waren, maar die nu in het tijdperk van overwegend monopolisme en ordening door een actieve staatspolitiek, volkomen tekortschieten. Dit geldt zelfs voor een arbeidersbeweging die zich zou beperken tot een streven naar verbetering van de bestaansvoorwaarden van de arbeiders. Trouwens het kenmerkende voor deze tijd is juist, dat een dergelijk pogen thans bij voorbaat tot mislukking is gedoemd. De strijd van de klasse biedt in het algemeen geen mogelijkheden meer, tenzij zij zich richt tegen deze orde zelf. Hiermede is dus de zwakte van de arbeidersbeweging gelijktijdig verklaard. Dat ook de reeds genoemde kleine groepen van min of meer bewuste arbeiders (bewust ook van deze positie) uit de aard van de zaak onder deze omstandigheden gebukt gaan, behoeft geen betoog. Zij kunnen alleen kracht putten uit het ten dele veroverde, juiste inzicht, gepaard gaande met het besef, dat toch de klasse het nieuwe nodige inzicht in de ervaringen van de strijd zal verwerven. Hun eigen betekenis is dan daarin gelegen, dat zij er aan medewerken om door hun propaganda, die wetenschap sneller in de massa te doen groeien. Van het gesproken en geschreven woord gaat niets verloren. In de toekomst zal dit zijn vruchten dragen. Elk geschrift en elke krant die wij kunnen laten verschijnen, is daarvoor winst. Juist daarom moeten wij voor het bestaan van onze krant vechten, dag in dag uit. En dit kan alleen gebeuren in georganiseerd verband. Dat wijst tevens in de richting van het grote belang, dat onze bond heeft.

Het onderwerp.

Op de gehouden inleiding is stevig gediscussieerd. Het onderwerp betrof: „De werkwijze van de voorhoede in de ogenblikkelijke situatie, in het bijzonder ten aanzien van de revolutionaire strijdorganisaties van de klasse en de mogelijkheden, daaraan verbonden”. Het onderwerp kon niet worden benaderd dan met een voorafgaande inleiding omtrent: a. de opmerkelijke wijziging in de structuur van het kapitalisme; b. de ontwikkeling van de arbeidersbeweging vanuit het klein-kapitalisme en de geestelijke gebondenheid van de arbeidersklasse aan die verhoudingen; c. de onbekwaamheid van de klasse om met die oude inventaris (oude gedachten, oude vormen van organisatie) de strijd nu te voeren; d. van een bevrijdingsstrijd zal geen sprake zijn wanneer het er langzamerhand niet steeds meer om gaat, de productiemiddelen (de werktuigen) zelf te beheersen; e. dat ook strijdorganisaties werktuigen zijn, n.l. van de klassen en dat het dus nodig is zelfs voor het opnieuw beginnen van de proletarische klasse om organisaties te scheppen, die zij zelf beheerst; f. dat uit de punten d en e reeds voortvloeit, dat op zelf-organisatie per bedrijf steeds de bijzondere aandacht moet worden gericht.

Het opmerkelijke was, dat op dit onderdeel van de inleiding eigenlijk niet, of maar zeer matig werd ingegaan. Wij menen daaruit te mogen afleiden, dat over deze punten weinig verschil van mening werd aangevoeld. Het woord aangevoeld schrijven wij hier met grote ernst, want het wil ons voorkomen, dat toch deze kwesties bij verschillende discussianten in hun denken teveel wordt verwaarloosd; dat men zich te weinig bewust is van het feit, dat er zo maar niet een nieuw kapitalisme is ontstaan en dat er ook zo maar niet een nieuwe arbeidersbeweging kan ontstaan. En kapitalisme en arbeidersbeweging maken een ontwikkelingsproces door, waarbij men het punt niet kan aanwijzen waarop het oude tot nieuw wordt of door het nieuwe wordt vervangen. Speciaal in het optreden van de arbeidersklasse dient men telkens te zoeken naar de aanwezige oude en nieuwe tendenzen. In de organisatie van de klasse kan men de vraag alleen zo stellen: zijn er in dit

stuk organisme tendenzen en mogelijkheden voor het noodzakelijke nieuwe; is er de mogelijkheid dat nieuwe te bevorderen.

Zodra men de zaak zo stelt, ontdekt men naast eventuele mogelijkheden ook moeilijkheden. Bij het stellen van de titel van de inleiding was dit reeds aangevoeld en uitdrukkelijk geformuleerd. In dit verband maken wij de opmerking, dat enige van de gasten-discussianten wel buitengewoon onredelijk waren, door op te merken, dat er een „vrijrij” aan de dag trad van Spartacus met de O.V.B.-leiding. Het was immers Spartacus zelf, die in eigen kring, niet zozeer de verhouding tot de O.V.B., maar de kwestie van de mogelijkheden van de arbeidersbeweging in deze nieuwe organisatie aan de orde stelde, gepaard aan alle moeilijkheden die daaraan verbonden zijn.

Wij komen straks op die moeilijkheden vanzelf terug.

Organisatie is maatstaf

Intussen liep de discussie dus in het bijzonder over die „moeilijkheden”.

Voor we daartoe overgaan, willen wij nog wijzen op een eigenaardige omstandigheid, waarop de aandacht gedurende de conferentie niet is gevallen. Ruim een jaar geleden stelden buitenlandse kameraden ten onrechte in een kritiek op Spartacus ten aanzien van de vernieuwing van de arbeidersbeweging de kwestie, dat onze bond teveel van mening was, dat dit een zaak van organisatie was en minder van geestelijke gesteldheid van de klasse. Een van onze werkgroepen, samengesteld in hoofdzak door kameraden die om allerlei redenen kort daarna de bond verlieten, heeft daarop toen geantwoord, dat huns inziens het vraagstuk niet liep over de wijze van organisatie van de klasse, maar over de bedoelde geestelijke gesteldheid. Men ging dus nog een stap verder dan de bedoelde buitenlandse vrienden. Ons standpunt was toen, dat men deze dingen niet kunstmatig kan scheiden. Dat de organisatie van de klasse zelf een permanent en wezenlijk bestanddeel van de dagelijkse strijd was en het dus niet opging dit te veronachtzamen terwille van een op geestelijke bewustwording gerichte propaganda. Ditmaal sloeg de maat bij enige discussianten o.i. in de andere richting door. Men maakte zich een voorstelling van de in de verhoudingen van nu noodzakelijke organisatie van de strijdende klasse, die hoewel niet nauwkeurig omschreven, er op neer kwam, dat zij organisatie van de klasse per bedrijf, door de arbeiders zelf moest zijn. Klasse-organisatie, waarbij niet om een centje meer of minder diende te worden gestreden, maar waarbij het probleem van de macht aan de orde diende te worden gesteld. Daaruit sprak tevens de onwil om medewerking te verlenen aan en te werken in organisaties, waarin b.v. het begrip en de praktijk van de vakbonden nog niet is overwonnen. De wijze en vorm van organisatie, heette het, is maatstaf. Blijkbaar werd daarmee tevens bedoeld, dat deze dan tevens beslissen over de vraag, of men al dan niet in een dergelijk organisme kon werken. Duidelijk is, dat dan alleen medegewerkt kan worden aan eigen organisatie van de arbeiders op de grondslag van het bedrijf. Daarmee was naar de opvatting van deze kameraden het werken in de O.V.B. verordeeld.

Geantwoord werd, dat daardoor het probleem zo werd gesteld: alles of niets. Wat niet voor de volle honderd procent voldoet aan onze inzichten moet worden bestreden en stuk gemaakt. Hier geeft dus de organisatievorm ten volle de doorslag. Ook hier geldt het standpunt, dat men de dingen niet absoluut kan scheiden in „wel goed” en „niet goed”. Zeker, organisatie is de maatstaf, maar dan toch in de allereerste plaats de maatstaf van rijpheid van de arbeidersklasse, die zeker niet tot prachtige vormen van strijdorganisaties kan komen, wanneer eigen bewustheid daartoe niet reikt. En ondertussen moet de klasse in deze klassemaatschappij strijden. Ze zal dat pogen te doen, ook met onvolwaardige organisaties. Daarom moet niet in de eerste plaats de vraag worden gesteld, of de organisatie goed of verkeerd is ter beoordeling van het al of niet daarin werken. De organisatie die mogelijkheden biedt om de tendens der bewustwording van de klasse te

bevorderen, die zich dus niet inschakelt in één van de kapitalistische fronten, waarin de wil tot vernieuwing nog werkzaam kan zijn, die zich niet als onderdeel van de kapitalistische orde wil inschakelen, is een aanvaardbaar werkterrein. Zelfs de door de arbeiders zelf gevormde bedrijfsformaties waarborgen niet, dat zij in het geestelijk vernieuwingsproces van de klasse nuttig zullen zijn en toch willen we ook daar de mogelijkheden benutten. Hoe moeilijk dit is, bewijzen stakingscomitees en bedrijfscomitees onder stalinistische leiding.

Benutten van mogelijkheden.

Uit al deze overwegingen heeft Spartacus destijds naast het bevorderen van de zelfwerkzaamheid van de arbeiders in de bedrijven, het standpunt ingenomen, dat ook de mogelijkheden in de oorspronkelijke E.V.B. dienden te worden benut en hetzelfde standpunt neemt zij thans in t.a.v. de O.V.B. Hoewel op zichzelf door de mindere klasse-activiteit der arbeiders in vergelijking met 1945, de omstandigheden thans ongunstiger zijn voor een snel-groeiend-bewustzijn — trouwens een voortdurend proces van wisselwerking — biedt de O.V.B. in zoverre gunstige mogelijkheden, omdat we hier te maken hebben met kameraden, die zich willen losmaken uit de omklemming van politieke partijen die streven naar verovering van machtsposities en die zich inschakelen in de monopolistische of staats-kapitalistische orde.

De moeilijkheden.

De lezer begrijpt, dat hiermede het gestelde probleem niet is opgelost. Juist indien men de mogelijkheid van werkzaamheid in de O.V.B. b.v. aanvaardt, eerst dan komen de moeilijkheden in volle omvang aan de dag. Afgezien van de onwenselijkheid, ja de onmogelijkheid om in een politieke organisatie als Spartacus is, een gemeenschap van bewuste arbeiders, die vrijwillig willen pogen hun inzichten te propageren, die elk eigen machtsbegeren van de bond uitsluit, de discipline kwestie te stellen (je moet dit doen en dat nalaten), kan men hier voor deze geestelijke propaganda geen schema's maken. De verhoudingen zullen vaak zeer verschillend liggen. Evenzeer de ambities en kwaliteiten. De vraag werd b.v. gesteld: mogen we bestuursfuncties aanvaarden: worden we dan niet mee verantwoordelijk wanneer het verkeerd gaat: is het niet beter alleen propagandist voor de nieuwe begrippen te zijn, enz. Het antwoord uit de praktijk luidde, dat wanneer bedrijfsarbeiders, gedeeltelijk gegrepen door de door ons verkondigde inzichten en natuurlijk sterk beïnvloed door de maatschappelijke verhoudingen, zich samenvoegen in zo een, laten we maar zeggen, halfbakken organisatie, het zeker niet altijd zal opgaan om te zeggen „doen jullie het nu maar zelf”. Men is immers deel van „julie”. Zonder in bepaalde gevallen het vertrouwen te verliezen, zonder de aanspraak-mogelijkheid voor de toekomst te verliezen, kan men zijn bereidheid mede te werken vaak niet weigeren. Intussen, ook naar de andere zijde liggen de mogelijkheden om het vertrouwen te verliezen. Men mag geen verantwoordelijkheid op zich laden, die men niet kan dragen, krachtens zijn beginselen. Feitelijk geldt dat voor ieder, voor de arbeider echter die meent in zijn klasse iets te moeten propageren, geldt het in bijzonder sterke mate. Hier kan alleen het verantwoordelijkheidsgevoel de doorslag geven, de juiste beslissing doen nemen. Dat gold voor Spartacus eens ten aanzien van de E.V.C., maar het geldt evenzeer voor elk individueel bewust arbeider steeds.

Alleen zo is het werk in de O.V.B., maar dan ook ten volle, verantwoord. Er is ongetwijfeld over dit alles nog veel meer op te merken. Wij moeten dat echter bewaren voor een andere gelegenheid. En dan zullen anderen wellicht ook hun mening willen zeggen.

**Werft nieuwe abonne's
voor „Spartacus”**

26 JUNI 1948

PRIJS 12 CENT

8e Jaargang No 26

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam”, postgiro 168797 te A'dam

Een Baaierd van Belangen

Er is opnieuw een kink in de kabel gekomen van de diplomatieke onderhandelingen in Indonesië. Feitelijk is dat te eenvoudig uitgedrukt, want de baaierd (warwinkel) van belangen in de Indonesische problemen brengt met zich mede, dat elk van de vele belangengroeperingen haar eigen politiek voert, die vaak niet eens rechtlijnig en dus ook niet gemakkelijk te herkennen is. Immers, een politieke zet van de ene groep, dwingt de anderen tot tegenzetten. En zo komt het, dat zich steeds nieuwe verrassingen voordoen. Bovendien, men provoceert beslissingen bij één van de partijen, door wachten, zwijgen, laten doen en laten spreken, en op nog velerlei andere manieren.

Voor de eenvoudige politieke zielen in Nederland draait het vraagstuk om de kwestie: „zullen wij Indonesië behouden” of „zal Indonesië onafhankelijk worden”. Zij weten hoogstens dat, sedert de rechtstreekse onderhandelingen tussen Nederland en de „De facto” (dat is „in werkelijkheid”) erkende Republiek Indonesia niet bleken te vorderen, de Veiligheidsraad van de U. N. O. (de Organisatie van de Verenigde Naties) zich ermee is gaan bemoeien en een Commissie van Goede Diensten heeft aangewezen, om tussen beide partijen te bemiddelen.

Dat lijkt tamelijk eenvoudig. Twee partijen kunnen samen geen regeling van hun geschillen bereiken en een derde instantie wijst een bemiddelaar aan. Waar beide standpunten elkaar uitsluiten, kan het niet anders, of er moet worden gestreefd naar een compromis.

Maar er zijn geen twee partijen. Er zijn er velen. Ver boven het geschil over de staatkundige positie van Indonesië gaat de internationale imperialistische strijd om de wereldheerschappij. Ver boven de belangen van de heersende klasse van Nederland en de naar eigen macht strevende feodale en intellectuele groepen in de Republiek gaan de belangen van Amerika en Groot-Brittannië met betrekking tot olie, rubber, tin, bauxiet, koffie, thee enz. Het vraagstuk van Indonesië wordt daardoor een vraagstuk van grote internationale politiek, die niet kan worden gezien, los van

de grote strijd die Amerika en Rusland, thans nog op politiek en strategisch terrein met elkaar voeren en die eens moet uitmonden in een nieuwe slachting der volkeren over de gehele aarde.

Daarom is de Commissie van Goede Diensten (C.G.D.) samengesteld uit drie leden, waarvan één een Amerikaan, één Australiër en de derde een Belg is. Door de economische unie die België, Nederland en Luxemburg nastreven worden zij ten aanzien van Indonesië door één opvatting geleid. De Belg vertegenwoordigt dus de Benelux belangen. De Amerikaan, die van het Amerikaanse monopoliekapitalisme, terwijl tenslotte de Australische vertegenwoordiger in de C. G. D. het belang van zijn land, dat verhoudingsgewijze economisch en strategisch nauw aan Indonesië grenst, in het oog moet houden. Maar waar dit Australië nog wel deel is van het Engelse empire, maar zich gaandeweg steeds meer op Amerika moet oriënteren, zal het duidelijk zijn, dat ondanks dat Engeland als deel van de West-Europese Unie wel bepaalde gemeenschappelijke belangen heeft met Nederland, Australië veelal in het belangenschuitje van Amerika komt.

Rusland is uit de C.G.D. gehouden. De meerderheid van de Veiligheidsraad had er geen enkel belang bij te bevorderen, dat de Russische beer zijn poot in de schotel van de Indonesische pap zou leggen. De Russische invloed in China, Brits-India, Birma enz. moet, zonder dat die nu bepaald behoeft te worden overdreven, toch al een doorn in het oog van de Westerse imperialisten zijn. Hoe gevoelig men op dit punt is, bleek nog weer uit het onlangs gepubliceerde bericht, dat een Republikeinse vertegenwoordiger in Praag met de Russische autoriteiten de erkenning van en de diplomatieke vertegenwoordiging bij de Republiek Indonesia zou hebben geregeld. Het was een wapen, dat de Nederlandse regering maar al te graag aangreep, om de stemming in de U.N.O. tegen de Republiek te versterken.

In verband met het naderkomende conflict tussen Amerika en Rusland wil het eerste land de rust, de rustige economische dollarheerschappij, ook in het Verre Oos-

tien. Er moeten geen sociale beroeringen komen. Wanneer de Indonesische massa's de kapitalistische orde van zaken willen omkeren en al te grote druk uitoefenen op die Repoeblieinse regering, dan wil Amerika Nederland wel een ogenblik de vrije hand geven, om door middel van een „politieke actie” het gevaar te keren en het Indonesische nieuwe bewind onder druk zetten. Maar wanneer omgekeerd Nederlandse autoriteiten er blijk van geven, dat zij geen oog hebben, voor datgene wat de Amerikaanse belangen eisen, wanneer zij tegenover de Indonesische eisen van z.g.n. nationale onafhankelijkheid al teveel vasthouden aan de Nederlandse opperheerschappij en de koloniale verhoudingen, dan laat het ook tegenover Nederland duidelijk zijn wil blijken.

Juist door dit alles, door deze baaierd van belangen, waarbij die van het grote Amerika de doorslag geven, maar waarbij het steeds de houding aanneemt van „onpartijdige” en „rechtvaardige” beoordeelbaar, wordt het probleem voor de meergenoemde eenvoudige zielen zo ondoorzichtelijk.

Nederland heeft het laatste jaar in het bijzonder het vorderen van een oplossing in staatkundige zin tegengewerkt. Steeds nieuwe en conservatieve autoriteiten werden in de probleemstelling ingeschakeld en ondertussen poogde deze Nederlandse ambtelijke machinerie in Indonesië, de door de politieke actie verzwaakte en op een klein gebied teruggedrongen Repoebliek in een wanhopige positie te brengen. Kunstmatig werden zelfs in het oude Repoeblieinse gebied nieuwe staten opgericht en steeds werden de termijnen voor het verkrijgen van definitieve beslissingen over de status van Indonesië verschoven.

Thans moest van Amerikaanse zijde hiertegen front worden gemaakt. Dit is thans op een opnieuw wonderlijke wijze geschied. De C.G.D. heeft een voorstel aan de „beide partijen” gedaan. Zij betreffen een veel snellere voortgang van de procedure. Verkiezingen binnendrie maanden in geheel Indonesië, daarna spoedige vorming van een voorlopige Indonesische regering en overdracht van het bestuur, zowel door Nederland als de Repoebliek aan dit nieuwe bewind.

Kennelijk dus een poging, om nu snel tot een liquidatie van de warwinkel te ge-

raken, teneinde in het Verre Oosten, althans in dit deel, een rustige sfeer voor de dollarheerschappij te vestigen.

We maakten de opmerking, dat dit op een wonderlijke wijze plaats vond. Dat was onvermijdelijk, omdat formeel de C.G.D. slechts een bescheiden taak had, n.l. plannen te ontwerpen waarvoor zij een verzoek van beide partijen ontving. Nu dat verzoek niet kwam, althans niet zover de wereldbelangen der imperialisten dit meebracht, is de politieke warwinkel plotseling bewust vergroot, door een bericht, dat de United Press (U.F.) publicaties zou hebben gedaan over een nieuw voorstel van de C. G. D. Dat bericht hield dan de hierboven aangegeven plannen in. De Belgische vertegenwoordiger in de commissie zou zich daarvan hebben onthouden.

Direct stonden de Nederlandse-Indische en de Nederlandse regering op hun achterste benen. Onderhandelingen, die gaande waren tussen de Republiek en van Mook, werden opgeschort. De Nederlandse regering gaf een perscommuniqué uit waarin zij verklaarde, dat deze voorstellen voor haar geen basis van discussie konden zijn.

Wat er nu de komende dagen gaat gebeuren zullen wij even moeten afwachten. Dat Nederland onder druk wordt geplaatst is duidelijk. Terwijl achteraf blijkt dat de U. P. een dergelijk bericht niet heeft gepubliceerd, maar dat de plannen van de meerderheid van de C.G.D. wel aan de beide partijen zijn overhandigd, is het communiqué van de Nederlandse regering voldoende geweest, om de Export-Bank van de U. S. (Verenigde Staten) te doen besluiten, om de lening van 100 miljoen dollar aan Nederland voor het herstel in Indonesië, eveneens op te schorten. Ziehier de dwang van de dollar. Minister van Kleffens heeft zich direct na het bekend worden van het plan der C. G. D. in verbinding gesteld met het Amerikaanse Departement van Buitenlandse zaken. Hij heeft blijkbaar weinig resultaat geboekt, aangezien hij later mededeelde, dat wel de politieke onderhandelingen waren opgeschort, maar de besprekingen over de uitvoering van het bestand voortgang zouden hebben. Zijn conclusie was: „hoe minder er over deze kwestie gesproken wordt, hoe eerder ze zal zijn opgelost. „Dat is, hoe raadzaam het ook klinkt, duidelijk genoeg. Nederland zal in belangrijke mate bakzeil moeten halen.

Ondertussen gaat dit alles over ons en over de Indonesische massa's, terwijl wij er beiden absoluut buiten worden gehouden. Hoe kan het ook anders, wanneer wij zelf ons niet als machtsfactor tot gelding weten te brengen.

„Met taai geduld uit de schuld.“

Geef Uw bijdragen voor

„Spartacus op de Vesuvius.“

Adres: Jac. Rijpkema, den Haag,

Stortenbekerstraat 7.

DE KLASSENSTRIJD

De klassenstrijd is geen uitvinding van wijlen Karl Marx, noch is hij de ontdekker of de propagandist, zoals nog al eens beweerd wordt. Lang voor Marx zijn er sociologen geweest, die de Franse revolutie als een strijd van klassen gezien en begrepen hebben en pogingen deden, om ook andere historische verschijnselen in dit licht te zien.

Wie zeggen, dat Marx of de marxisten de klassenstrijd propageren, weten niet of te goed wat zij zeggen. Zij doen het voorkomen alsof de klassenstrijd alleen door de arbeiders gestreden wordt en als dezen er nu maar mee ophielden, dan was er geen klassenstrijd meer.

Zij kunnen zich de klassenstrijd alleen maar voorstellen in de vorm van stakingen en opstanden, maar, en van deze stelling mogen zij Marx nu terecht de „schuld“ geven, de klassenstrijd is een economisch feit, want wat zich aan onze ogen als een strijd voordoet, vindt zijn grond in de aan elkaar tegengestelde belangen, die pas in deze strijd openlijk blijken. Als de arbeiders de klassenstrijd niet hadden moeten strijden, als zij alles zonder morren hadden kunnen verdragen, dan zou het zeer de vraag zijn, of er ooit een klassenstrijd, in de vorm zoals wij die kennen, ontstaan zou zijn.

Als wij deze veronderstelling maken is dat om terloops het oog te vestigen op het aandeel van de strijdende klasse in het ontstaan van de theorie.

De klassenstrijd eenmaal als belangenstrijd geconstateerd, legde het feit bloot van de schepping der meerwaarde, die zijn oorzaak en bestaan vond in de scheiding van de arbeider van zijn arbeidsmiddel het werktuig. Indien deze scheiding tussen arbeider en arbeidsmiddel zou komen te vervallen, dan was het gedaan met het scheppen van waarden, waarover de producent (de arbeider) geen gezegenschap heeft en waarbij anderen bepalen welk deel hem zal worden toegemeten.

De verdedigers van deze toestand, de belanghebbenden van allerlei slag, voeren de klassenstrijd door middel van de wetgeving, hun staat van rechters, politie en andere machtsinstrumenten, hun geweldige middelen van geestelijke beïnvloeding om de daaruit voortvloeiende voordelen en het aanzien

dat er mee gepaard gaat, te blijven genieten.

Een toestand die reeds eeuwen voortduurt en waaronder wij allen geboren zijn, komt ons als de natuurlijkste ter wereld voor. Zij, die inbreuk maken op gangbare gewoonten en gebruiken, worden als schenders en orde-verstoorders aangemerkt. Als deze orde-verstoeringen de productie betreffen en er wordt dan van klassenstrijd gesproken, dan lijkt het alsof deze klassenstrijd alleen door de verstoorders van de normale gang van zaken bedreven wordt. Wie met zijn sympathie aan de kant van de laatsten staat is „een propagandist van de klassenstrijd“. Het is het oppervlakkige oordeel van hen, die het verschijnsel voor de oorzaak nemen. Als Jantje Wimpey een klap geeft, zegt opeens: „Foei lelijkert, mag jij slaan.“ Maar Pietje had Jantje eerst al z'n snoepgoed afgetroffeld. Er zit ten heel wat opeens aan de redacties van dagbladen, in ministeries en universiteiten. En deze zien, waarschijnlijk omdat ze op rust gesteld zijn en niet van veranderingen houden, alleen de arbeidersklasse, die de klassenstrijd voert.

De klassenstrijd op zijn economische oorzaken teruggevoerd houdt dus heel wat meer in, dan alleen een strijd, die zich uit in stakingen en opstanden.

Achter dit alles staat de maatschappelijke orde, de moraal als bevestiging dezer orde en verder alle uitingen op het gebied van religie en kunst. Evenals het voor de heersende klasse noodzakelijk is te ontkennen, dat deze orde rust op het beheer der productiemiddelen door een klasse van belanghebbenden en het verstoken zijn van dat beheer der andere, onderdrukte, klasse, dat de machtsmiddelen dienen om deze staat van zaken gaande te houden, evenzeer is het noodzakelijk te ontkennen, dat recht, moraal en godsdienst en verdere maatschappelijke instellingen in dienst moeten staan van deze orde.

Het rusten van al deze geestelijke waarden op economische feiten, moeten de heersers ontkennen, evenals de economische grond van de klassenstrijd. Het zou ontsluiten, dat zij het waren, die in eerste instantie de klassenstrijd voeren.

Paralel met de bewering, dat de klassenstrijd

alleen gestreden wordt door de arbeidersklasse, gaat de opvatting dat de klassenstrijd niet bestaat of, zoals de Kadet zegt in zijn onlangs verschenen boek, dat hij onzin is. Wij hoeven niet lang te zoeken, om de maatschappelijke herkomst van deze ontkenning op te sporen en zullen haar nog vaak ontmoeten.

De inmenging van de staat in het maatschappelijk bestel heeft een uitgebreide laag van ambtenaren, bedrijfsleiders en intellectuelen in het leven geroepen. Alles was streeft naar een leidende plaats, moet dit persoonlijk doen, zodat het klassebegrip hun vreemd blijft. Wat er in de samenleving gebeurt, schijnt hun bewerkstelligd door flinke energieën. Wanneer zij vooruit willen komen, geschiedt dit door onderhandelen met hun superieuren, en waar zij menen in dienst te staan van de arbeidersklasse, zien zij ook geen andere mogelijkheid als deze. Zo dringen zij het onderhandelen aan de arbeidersklasse op, vormen overal het verband met de werkelijke heersers. De zelfstandige strijd van de arbeiders schakelt hen uit, vandaar dat zij hun afkeuring over deze strijd uitdrukken door hem onzin te noemen. (Waar arbeiders strijden door staking tegen verslechtering van hun levenspeil, heeft dat volgens deze theoretici niets met klassenstrijd te maken.

Veel sterker dan dit het geval is bij de intellectuelen wordt de arbeidersklasse massaal uitgebuit. Samengepakt in de moderne reuzenbedrijven, zijn zij voornamelijk degenen, die de meerwaarde moeten voortbrengen.

Hun levenspeil is tot een minimum teruggebracht. Daarom kan deze massale uitbuiting slechts beantwoord worden door een massaal verzet, dat zich op den duur richtten moet tegen de kapitalistische orde zelf en daardoor noodzakelijk komen moet tot het vestigen van een nieuwe hogere maatschappelijke orde.

Het constateren en in logisch verband brengen van deze ontwikkeling heeft zijn uitdrukking gevonden in de leer van de klassenstrijd.

Voor de arbeiders is het van het grootste belang om in te zien, welke rol zij vervullen in de maatschappelijke ontwikkeling, omdat dit hun moed en sterkte geeft in de strijd. Daarom moet de leer van de klassenstrijd gemeengoed worden van alle arbeiders.

ATOOMENERGIE

V.

De belangrijkste ontwikkeling in Amerika op het gebied van de atoomenergie is echter niet het afzonderen van het „lichte“ uranium of zijn gebruik in de atoombom. Het belangrijkste is de constructie van de z.g.n. „uranium-zuil“.

De „uranium-zuil“ is feitelijk weinig anders dan een stapel uranium. Dit uranium is de gewone stof zoals hij in de natuur wordt gevonden, alleen volkomen gereinigd van alle bijmengselen. Het bevat op 140 delen een deel „lichte“ uranium.

Spittingen, die optreden in atomen van dit „lichte“ uranium geven de vrijheid aan gemiddeld twee neutronen voor ieder spijltend atoom. „Licht“ uranium oefent een veel grotere aantrekkingskracht uit op neutronen dan de normale stof en het gevolg is, dat één van de twee vrijkomende neutronen opnieuw in een lichte uraniumkern terecht komt, en hierin een splitsing teweeg brengt. Hierdoor wordt het slijtingsproces aan de gang gehouden, zonder dat de catastrophale versnelling optreedt, die in de atoombom plaats vindt. Het tweede neutron wordt opgenomen in een normale uraniumkern en verandert deze in een kern van een nieuwe stof: plutonium.

Het zo juist beschreven proces verloopt regelmatig, als voor elke spijltende uraniumkern een neutron in een nieuwe lichte uraniumkern doordringt en deze tot ontplofing brengt. Is het aantal vrijkomende neutronen te klein, dan komt het proces spoedig tot stilstand. Is het te groot, dan moet een ontplofing volgen.

Men regelt het proces door in de uraniumzuil een paar staven te schuiven van een stof, die de neutronen gemakkelijk absorbeert en onschadelijk maakt. Zodra men ziet, dat teveel neutronen worden vrijgemaakt, worden deze staven iets verder ingeschoven zodat het proces wordt geremd.

Wanneer men alleen de beschikking had over de neutronen die bij de spijltiging van het uranium zelf vrijkomen, zou een dergelijke regeling niet mogelijk zijn, want de ontplofing zou in minder dan een duizendste seconde kunnen plaats vinden, of zou tot stilstand komen, als teveel neutronen onschade-

lijk worden gemaakt. Maar een klein aantal neutronen wordt ook uitgestoten door de verval producten van uranium, enkele minuten nadat de grote massa van deze deeltjes door het uranium zelf is losgelaten. Deze enkele „vertraagde“ neutronen geven aan het proces een speelruimte van enkele procenten, die men voor de regeling kan benutten.

Het plutonium, dat uit het normale uranium wordt gevormd, komt in de vrije natuur niet voor. Evenals het „licht gewicht“ uranium kan het door neutronen tot ontplofing worden gebracht. Het kan dus ook worden gebruikt voor de vervaardiging van atoombommen en er is reden om aan te nemen, dat het de eigenlijke grondstof vormt voor de bommen die op het ogenblik in Amerika worden gemaakt.

(Redactie). Tot onze spijt moeten wij de lezers mededelen, dat wij het vervolg van deze artikelen over de atoom-energie, nog niet in handen hebben.

De constructie van de z.g.n. „uranium zuil“, die door onze medewerker de belangrijkste ontwikkeling in Amerika op het gebied van de atoom-energie genoemd wordt, leidt dus tot de vorming van de nieuwe stof plutonium. Deze stof is waarschijnlijk van de grootste betekenis bij het produceren van de Amerikaanse atoombommen.

De andere grote wereldmachten, die zich evenzeer met kracht voorbereiden op het vernietigen van de wereld, doen hun best om achter de geheimen van dit productieproces te komen. De atoombom, het verschrikkelijkste wapen, staat ook voor hen in het middelpunt van de belangstelling. De heersende klasse in de gehele wereld volgt het voorbeeld van Amerika en aarzelt niet, om steeds meer arbeid aan de productie van het vernietigingswapen te besteden. Wordt door de productie van atoombommen, en wij denken hierbij aan de hierboven omschreven werkwijze door middel van de uraniumzuil, ook de weg vrijgemaakt voor het vrijmaken van atoomenergie voor industriële doeleinden? Dit is het vraagstuk, waarvoor wij alle belangstelling hebben en wij hopen, dat onze medewerker ons daarover nader zal kunnen inlichten.

Om een goed overzicht over het gehele vraagstuk van de atoomenergie te verkrijgen is het aan te raden, de reeds verschenen artikelen bijeen te houden, want het zal steeds nodig zijn, reeds verschenen artikelen opnieuw te lezen, om nieuw behandelde vraagstukken goed te kunnen begrijpen.

ZOMERDAG OVERVEEN

De wegblijvers hebben het mis gehad. Een aantal kameraden, mannen en vrouwen hebben met hun kinderen de vorige Zondag in de duinen bij Overveen een heerlijke dag beleefd. Het weer, dat zich aanvankelijk niet al te gunstig liet aanzien, en blijkbaar een aantal kameraden nog heeft afgeschrikt, werd gaandeweg beter en heeft de deelnemers niet in de steek gelaten. Praktisch hebben we de gehele dag van de zon genoten. Bovendien leefde er onder de dertig deelnemenden een buitengewoon prettige stemming. De organisatie en verzorging was prachtig in orde. De keuken was voor elkaar. Koffie, thee en een kleine versnapering voor de kinderen.

De dag werd gevuld met spelen, herengymnastiek, twee-minuten-speeches, een korte, maar heerlijke wandeling enz. Om half zeven waren de deelnemers weer in Amsterdam terug. Maar voor ze uit elkaar gingen is nog de afspraak gemaakt, dat we over veertien dagen, dus op Zondag 4 juli hetzelfde plekje nog eens zullen opzoeken. Maar dan moeten er meerderen mee.

En dus volgt hieronder reeds de nieuwe aankondiging.

Spartacus-vrienden, Zondag 4 juli houden wij onze 2e Zomerdag in Overveen. Mannen en vrouwen en kinderen zijn welkom in ons Spartacus-gesin. Prachtige omgeving, mooie uitzichten, gelegenheid voor ouderen en kinderen om zich te vermaken in duinen en zandbakken. Ontspanning en ontwikkeling. Bevordering van de Kameradschap.

De treinkosten bedragen voor volwassenen slechts f 1.10 per persoon. Verzamelen, voor de treinreizigers om tien minuten over tien, op het plein bij het Centraal Station, Amsterdamse fietsers vertrekken om negen uur van het standbeeld van Domela Nieuwenhuis. Verzamelen om kwart voor elf bij het station Overveen.

Haarlemmers, Zaankanters en Velsenaren wij rekenen ook op U.

Groep Spartacus Amsterdam.

SPARTACUS

Fragment uit Spartacus
door A. Koestler,
vertaald uit het Frans.

DE VERGADERING.

Het is ongeveer drie maanden geleden, dat de zeventig gladiatoren — er zijn er nu nog vijftig over — uit Capona zijn ontvlucht. Op hun tocht naar het Zuiden hebben zich voortdurend slaven bij hen gevoegd, zij zijn aangegroeid tot een leger van vijf duizend en kamperen op de hellingen der Vesuvius. Twee weken tevoren is een groep van driehonderd in de nacht in de vlakte afgedaald en heeft het leger van de aanvoerder Glaber, dat de berg omsingeld had, overvallen en verslagen. Zij roven en plunderen dagelijks in de vlakte om voedsel te verkrijgen en zijn besluiteloos wat verder te doen. Koestler gaat nu verder:

„Nu kampeerden vijfduizend wezens op de berg, verschillende talen sprekend, etend, twistend, discussiërend; zij betwistten elkaar de buit en de vrouwen knoopten vriendschappen aan, lachten, sloegen elkaar dood. Zij wachtten. De gladiatoren zelf waren het er niet over eens wat te doen. Zij hielden geheimzinnige bijeenkomsten, waar slechts de vijftig toegang hadden. De vergaderingen hebben plaats in het binnenste van een krater; telkenmale slepen de knechten van Tannius (een groep die zich aanstonds had aangesloten

in C.-Vert) talrijke vaten wijn naar de top en wanneer zij overleg plegen, trekken de gladiatoren gezichten als senatoren. Maar de discussies hadden weinig resultaat. Zodra praktische problemen werden aangesneden, lachte en vergat besluiten te nemen.

Alle dagen werden nieuwe plannen gesmeed. Spartacus koos voor geen enkele partij; hij luisterde zwijgend; doch bij het einde der besprekingen, wanneer alles verward bleef, zei hij enkele woorden over de meest dringende kwesties, over de voedselvoorziening, over de verdeling der wapens, over het verbergen der nieuw aangekomenen en niemand sprak hem tegen, want zijn oplossingen waren redelijk en een voudig; toch was men teleurgesteld, want men verwachtte van hem het beslissende parool en hij scheen het niet te vermoeden.

Inplaats daarvan zorgde hij geduldig voor het organiseren van de groepen cohorten en „centuriën“, met een gladiator aan het hoofd van elke cohorte. Hij legde uit hoe in de bergen van Thracië (zijn vaderland, vert.) de jagers zich wapenen fabriceerden, ronde schilden van gevlochten grassen en bekleed met de huiden van

geschoten dieren; lansen van in het vuur gehard, gepunt hout. Hij verdeelde de mannen op militaire wijze in voorhoeden en reserves, in infanterie, zware cavalerie, gewapend met borstharnassen en lansen, lichte cavalerie, uitgerust met sabels en catapults.

Voor dat alles was tijd nodig, en de ene dag verliep na de andere; twisten en moorden werden al zeldzamer; de levensmiddelen verminderden en het regenseizoen was zeer nabij.

Maar twee maanden na de overwinning op Clodius Glaber had de aanvoerder bereikt wat hij wenste, van de vormloze massa, die op de Vesuvius krioelde, had hij een leger gemaakt.

Toen de twee maanden om waren, gingen op een goeden morgen de bedienden van Tannius van groep tot groep en herhaalden overal: „Verkiez Uw oudsten en Uw decurios (hoofdmannen over 10) en zend ze naar de krater. Er zal een algemene vergadering worden gehouden.“

Toen ging er een schok door het kamp, de groepen vermengden zich, men stemde, men discussiëerde, men overwoog, er liepen geruchten; het kamp was ontwaakt, het legde zijn afwachende houding af, zoals

men zich wakker schudt uit een zware slaap. Over het pad, dat naar de rand van de krater leidde, trok een eifdeloze rij. Alleen de oudsten en de decurios waren opgeroepen, maar het gehele kamp haastte zich over het pad, de stoutmoedigsten beklommen de rotsen.

Toen zij op de top kwamen, zagen de nieuw-aangekomenen voor de eerste maal het inwendige van de krater, de verschroei-de, zwart geworden vreemd misvormde rotsen. Zij daalden af over het puin in de lava en bevonden zich op de bodem van de trechter, waaruit een zwaar gemurmur opsteeg. Zij waren allen hoogst opgewonden. De oudsten wezen de nieuw-aangekomenen herinneringen aan het beleg, het waterreservoir van de Thraciërs en dat der Kelten, de geraamten der gevallen muilieren. De zonnestralen vielen, recht in de krater neer, de mensen stroomden nog toe en de menigte versmolt tot een zwetende bonte massa.

De wanden van de krater verdwenen onder een bekleding van menselijke wezens, gezeten op de zwarte rotsblokken, hangende aan de randen van de wilde win-gerd, die tussen de puinhopen groeide; anderen zaten gebukt op de scherpe rand van de krater en zij keken daarin tot op de bodem. Een verward gegons steeg op als uit een reuzenschelp.

(Wordt vervolgd.)

Het verzet herleeft

In de haven van Londen staken 15.000 man. De stakers volgen de leiding van hun shop-stewards (dat zijn vertrouwensmannen van de arbeiders in de bedrijven, hier dus het havenbedrijf) en slaan de adviezen van de leiders der Transport-Unie (vakbond) in de wind. De staking breidt zich langzaam uit en volgens de persberichten bestaat de kans, dat zij ook naar de andere havens zal overslaan.

— o —

In de Belgische ijzer- en staal-industrie staken thans 200.000 man. Zij eisen een loonsverhoging van 5 %. Een aantal mijnwerkers is een sympathistaking begonnen. De Transportarbeidersbond heeft de Antwerpse havenarbeiders gewaarschuwd geen solidariteitstaking te beginnen. In dit verband doet het bericht dat de Belgische Vakcentrale voor het district Charleroi in een resolutie aangedrongen heeft op een algemene staking op de 21ste Juni, wat vreemd aan.

Charleroi is het mijn-district en dat doet het vermoeden rijzen, dat de vakbond hier heeft moeten zwichten voor de druk der leden. Ze acht het nu waarschijnlijk veiliger om de staking in de hand te houden, omdat de kans deze te kunnen verstikken, dan groter is, dan wanneer ze tegenover de staking gaat staan. In ieder geval heeft deze resolutie niet zo heel veel betekenis, omdat ze eerst Zondag op het Belgische Vakbondcongres te Brussel in behandeling zal worden genomen. Belangrijker is het bovenvermelde feit, dat de 200.000 metaal arbeiders staken en reeds spontane sympathiestakingen in andere bedrijven begonnen zijn.

— o —

In Frankrijk staakten Vrijdagavond een half miljoen arbeiders. Aanleiding was de staking in de rubberfabriek te Clermont Ferrand. De politie heeft na hevige gevechten, de arbeiders, die de fabriek bezet hielden, de straat op gedreven.

De Michelinfabrieken begonnen daarop een sympathie staking, die zich ook naar andere bedrijven voortplantte. De C.G.T. kondigde een proteststaking aan van een uur en stelde deze vast op Zaterdagochtend elf uur. Zoals gemeld, begonnen de arbeiders reeds Vrijdag.

— o —

Zo ziet de situatie in West-Europa er dus thans uit. Het arbeidersverzet, dat ingesluimerd leek te zijn, is dus thans weer uitgebroken. En dat verzet richt zich niet slechts tegen de werkgevers, maar ook tegen de vakbondleiders en tegen de socialistische regeringen, die een loon- en prijzenpolitiek doorvoeren, waartegen de arbeiders wel in verzet moeten komen.

Het is goed, dat de arbeiders weer in beweging gekomen zijn. Het is juist daarom goed, omdat daardoor duidelijk wordt, dat wij van het „socialisme“ van bovenaf, niets te verwachten hebben.

Al gaat het langzaam, veel te langzaam naar onze zin, door de strijd die ook nu weer gevoerd wordt in de toekomst nog meer zal worden gevoerd zal toch het besef bij de arbeiders doordringen, dat hun strijd en daarmee hun denken een veel hogere vlucht moet nemen. Een vlucht, die hen hoog boven hun tegenwoordige leiders verheft, omdat zij gebaseerd is, op de eigen zelfstandige strijtleiding en het vertrouwen op de eigen kracht.

Zomerkamp Spartacus

Nog ongeveer zeven weken scheiden ons van de vacantielweek. Dan trekken we de maffe steden uit, om tezamen te genieten van de mooie omgeving van Putten. We zullen de onderlinge banden versterken. De werkgroep, belast met de organisatie van deze week, verwacht dat elk zijn best doet het aantal deelnemers nog wat op te voeren. Het aantal blijft intussen stijgende en is nu ongeveer de zeventig genaderd. Zoals wij de vorige maal schreven, wordt nu ook langzamerhand aandacht gevraagd voor het programma. De werkgroep verzorgt wandelingen en uitstapjes, terwijl zij ook de kwestie van de inleidingen in bespreking heeft genomen, met de kameraden, die daarvoor in aanmerking komen. Echter, er wordt ook op gerekend, dat de deelnemers zelf aan het programma hun aandacht bestee-

den. Vooral voor de avondbijeenkomsten. Laat men zich dus met plannen en ideeën tot de werkgroep wenden. Alleen zo kan daar tijdig rekening mee worden gehouden. Verder rekenen we er op, dat muziekinstrumenten worden meegebracht.

Twee leden van de werkgroep hebben onlangs nog eens een bezoek aan het nu geheel gerestaureerde „Plankenhuis“ in Putten gebracht. Zij zijn enthousiast terug gekeerd. Reeds bij het binnentreden wordt men verrast door de fleurigheid en properheid van het dagverblijf. Ondertussen hopen we daar overdag niet veel te verblijven, want bij mooi weer trekken we natuurlijk naar buiten. Maar toch, wanneer we daar moeten vertoeven, is een gezellige inrichting, mooie wandversiering en een serre met een piano, ook wat waard.

De slaapzalen en wasgelegenheden zijn uitstekend in orde. Vlak achter „Het Kamphuis“ ligt een bos van dennen, sparren, beuken- en eikenhout.

We hopen dat deze mededelingen nog bijdragen tot nieuwe aanmeldingen. Een vijftiental kameraden kunnen we nog bergen, dan is het onherroepelijk afgelopen. Op 12 Juli moeten we de inschrijving sluiten. Laten de liefhebbers zich dus nog haasten.

Tot slot nog enkele zakelijke herhalingen. Vacantielweek Spartacus 1948 wordt gehouden van Zaterdag 7 tot Zaterdag 14 Augustus in „Het Plankenhuis“ te Putten. Verblifkosten met vol pensioen f 25.— per persoon. Kinderen tot 10 jaar f 12.50.

Dringend wordt aanbevolen de komende weken wat broodbonnen te sparen, opdat we geen broodtekort in zulke hongrier makende dagen zullen kennen.

Reeds nu dient geleidelijk iets op de deelnemers-om te worden betaald.

De volgende weken schrijven we nog over reisgelegenheden enz.

Alle correspondentie te richten aan onderstaand adres.

De werkgroep vacantielweek 1948.

C. v. d. KUIL.

1e Oosterparkstraat 127 II, Amsterdam Oost.

Geen koren op de molen dragen

In het orgaan van het Katholiek Onderwijzersverbond in Nederland, Het Katholiek Schoolblad, van 4 Juni 1948 staat een artikel: **Waardering van historische feiten.**

Wij citeren daarin:

„Bertus Aafjes (een R.K. schrijver, red. Spart.) exposeert stapels historische onjuistheden!

Een van de moeilijke historische tijdperken is zeker de 16e eeuw. De meningen over de grote figuren van toen stonden vroeger diametraal tegenover elkaar. Dat is wel duidelijk gebleken uit de min of meer felle strijd, die in 1933 gevoerd werd over de persoon van de grondlegger van onze vrijheid, Prins Willem van Oranje.

Bij de beoordeling van deze figuur schijnt men slechts over twee kleuren te beschikken: zwart en wit. Als men tenminste de standpunten bekijkt via onze schoolboeken!

Tegen deze methode hebben wij steeds bezwaren gehad. Bezwaren van historische aard, die evenwel weinig gewicht in de schaal leggen, omdat wij geen historicus zijn. Bezwaren van praktische aard, omdat ze de kloof, die nu eenmaal in onze veelsoortig samengestelde bevolking bestaat, nodeloos verbreedt.

Naar onze mening is hier, zowel van R.K. zijde als van Prot. Chr. niet altijd alles vermeden, wat vermeden moet worden.

Wij zijn van mening, dat de eerste zin en het slot van het geciteerde niet in overeenstemming met elkaar zijn. Het zal juist de grote verdienste van de rijmelarij over de vaderlandse geschiedenis, door Aafjes voor „de Volkskrant“ in mekaar gedraaid, zijn, dat ie zo geweldig aan het vermijden is geslagen. De oppositie, die er gevoerd werd tegen de inhoud van deze kunst, komt van Katholieken, die uit politieke onnoozelheid nog steeds niet begrijpen, dat er wat vermeden moet worden.

Daarom schrijft de Volkskrant van 7 Juni dan ook maar 28 regeltjes over de herdenking van de

Vrede van Munster en daarom heeft men zich niet te verbazen bij wat de verslaggever van Het Parool 7 Juni enigszins stekelig optekent:

„Met inbegrip van zijn wandeling naar en van de kansel had de minister van O., K. en W., dr. J. J. Gielen. Zaterdagmorgen niet meer dan één minuut nodig om namens de regering „Het Prinsenhof“ als Delfts gemeentemuseum en tevens de daarin ondergebrachte herinneringstentoonstelling van de Vrede van Munster, te openen.“

Daarom babbelt men braafjes evenals Bertus Aafjes over vrijheid. Men spreekt niet meer over de Heerschappij van Regenten en Calvinistische Dominees. Waarom moeten ze het nu ook nog hebben over schuilkerken en priesters op hondekaretjes?

Toch niet nodig, nu de Katholieken de Nederlandse Staatsmacht meer en meer in handen krijgen. Het is voor het Katholicisme nuttiger geleidelijk op alles zijn stempel te zetten, zijn wil door te drukken, dan zelf koren op de molen te dragen van het verzet daartegen.

„Spartacus op de Vesuvius“

9e verantwoording over April 1948

Ontvangen door de Amsterdamse Agent:

a. Vaste bijdragen:

J. de G. te A. f 2.50, J. L. te A. f 0.50, S. H. te A. f 0.50, J. V. te A. f 1.00, B. N. te A. f 2.50, N. A. te A. f 2.50, W. v. d. W. te A. f 1.00, Th. M. te B. f 15.00, B. B. te Z. f 2.00, S. D. M. te A. f 1.00, H. G. L. te A. f 10.00, S. O.-M. te H. f 7.50. Totaal f 46.00.

b. Losse bijdragen:

J. L. te A. f 2.50, S. H. te A. f 2.50, B. N. te A. f 2.50, A. B. te A. f 1.00, M. S. te A. f 1.00, P. S. te A. f 0.50, V. S. V. te A. f 59.70, J. T. te S. f 250, N. B. te A. f 1.00, O. J. te A. f 1.00, Th. J. te H. f 2.10, J. F. R. te B. f 5.00, J. C. te A. f 1.00, B. L. v. d. T. te R. f 1.00, A. V. te A. f 3.15. Totaal f 86.45.

Ontvangen door Uitgeverij „De Vlam“:

H. S. de A. f 3.00, L. v. d. B. te V. f 1.00, D. K. te A. f 1.00, de G. te O. f 5.00, J. C. G. te A. f 1.38, H. S. de D. f 1.50, M. W. te A. f 1.00, J. P. C. te B. f 10.00, R. H. te A. f 77.00, M. v. B. te U. f 1.90, Lezers te B. f 45.00, R. W. te A. f 1.00, E. B. te B. f 2.50, T. v. d. H. te A. f 3.30, H. L. te A. f 1.80. Enige kleinere bijdragen f 7.95. Totaal f 164.53.

Januari-actie Den Haag:

J. R. f 10.00, M. H. f 5.00, J. B. f 10.00, J. Kr. f 5.00, W. H. f 2.50, T. K. f 2.50, D. de D. f 2.50, A. v. B. f 1.50, J. T. f 1.00, J. H. f 1.00. Totaal f 41.00.

Kwartaal abonné's Den H. f 14.85.

Week abonné's Den H. f 21.08.

Totaal f 35.93.

Totaal 9de verantwoording f 373.91.

Totaal tot en met de 8ste verantwoording f 992.66.

Totaal generaal f 1366.57.

Spartacus Vrienden,

Stuurt de U toegezonden circulaire van de werkgroep Den Haag ingevuld terug en zendt Uw bijdragen regelmatig toe. Ook de weekabonnees kunnen hun bijdragen afdragen aan de bezorgers van de krant.

Kiest voor de zelfactie van de arbeiders! Steunt Spartacus.

Werkgroep Den Haag, JAC. RIJPKEMA.

Stortenbekerstraat 7, Den Haag.

Abonnees opgelet

Het derde kwartaal staat voor de deur. U bewijst de administratie een grote dienst, uw abonnementsgeld een dezer dagen over te maken. En het bespaart U de inloopkosten. Storting op Postrekening Uitgeverij „De Vlam“, 168797. Bedrag f 1.50 en als het kan, iets extra's voor „Spartacus op de Vesuvius“.

3 JULI 1948

PRIJS 12 CENT

8e Jaargang No 27

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam“, postgiro 168797 te A'dam

ACHTER DE WOLKEN

Op de tram en gedurende de verloren ogenblikken op het werk hoorden wij sentimentele gesprekken over de film „Achter de wolken“. Men is er in Nederland ongetwijfeld in geslaagd door middel van deze film de aandacht te richten op het ontzaglijke leed, dat tientallen miljoenen kinderen ondergaan; „is aangedaan“, willen wij zeggen. Dit „richten van de belangstelling“ hield verband met de campagne van de U.N.A.C. voor een geldelijke inzameling teneinde hulp te verlenen, waar de Staten en de machten der wereld niet bereid blijken iets voor de ontredderden te doen.

De campagne is opgezet door die machten. Niet alleen om het knagende geweten, dat toch tot de erkenning moet komen, dat dit kapitalistische stelsel de oorzaak van deze ellende is, tot rust te brengen. Dat geweten zal ongetwijfeld bij vele burgerlijke mensen wel een rol medespelen, maar daardoor laten de machten zich zeker niet leiden. Door hen is de campagne vooral opgezet uit oogmerken van politiek belang. De campagne maakt deel uit van de ook na de tweede wereldoorlog (die grotendeels voor al dit leed aansprakelijk is) voortgezette imperialistische politiek. Achter de wolken der sentimentaliteit, geparenteerd met strijd tegen „dictatuur“ en voor „vrijheid“ — denken wij in dit verband ook aan de anjerdag —, gaat reeds de „geestelijke herbewapening“ tegen de Russische dictatuur. Terwijl de collectebussen rammelen, gaat de imperialistische strijd (nu tussen Rusland en Amerika) voort. Als gevolg daarvan, wordt het leed der miljoenen in Duitsland, Palestina enz. oneindig meer vergroot, dan de hulpcampagne van de U.N.A.C. lenigen kan. Achter de wolken der sentimentaliteit werken de geleerden aan de verdere ontwikkeling der atoomwetenschap, draaien de machines, om lange afstandswapenen, bommenwerpers en andere vernietigingswapenen te produceren, worden miljoenen arbeiders in een gemilitariseerd bedrijfsleven tewerk gesteld, dat niet op de heling van de diep in de mensheid geslagen wonden, maar op

nieuwe vernietiging van goederen en mensen is gericht. Achter de wolken der sentimentaliteit worden de nieuwe legers gevormd, worden jonge mensen in soldatuniformenten geperst en worden diegenen, die weigeren zich daaraan te onderwerpen, in de gevangenschappen geslingerd, gebroodroofd en uitgesloten van „opvoedingswerk“ bij het onderwijs. Achter die wolken werkt overal de staatspolitie om „verdachte elementen“ op te sporen en op te sluiten in gevangnissen en concentratiekampen.

Het zijn de „slechte elementen“ wordt dan gezegd en het publiek beaamt dit. Maar onder „slechte elementen“ worden niet verstaan, degenen die zich in het verleden schuldig hebben gemaakt aan vergripen tegen de mensheid, worden niet verstaan, degenen die medeaansprakelijk zijn voor het onpeilbare leed, dat nu tientallen miljoenen mannen, vrouwen en kinderen ondergaan. Schacht werd vrijgesproken. Duitse legeraanvoerders als von Paulus, de bevelhebber van Stalingrad, is een gevierd man in de Russische politieke wereld. Duitse geleerden, die hun kennis in dienst stelden om de Duitse wapenen te vervolmaken, zijn als gewaardeerde Amerikaanse ingezetenen welkom geheeten. Schreieder is vrijgesproken en geniet van zon en zomer. Franco blijft in Spanje aan de macht en onder het Spaans-fascistische régime worden Spaanse vrijheidsstrijders vermoord. We moeten nog oppassen hoe we schrijven, om niet in conflict te komen met de strafrechter wegens belediging van een „bevriend staatshoofd“, zoals dat geschiedde vóór Mei 1940, wanneer men de waarheid sprak omtrent Hitler.

Het kapitalistische stelsel is het stelsel der gewetenloosheid. Niet de misdaden tegenover de mensheid worden gestraft. Gestraft worden zij, die schadelijk zijn in de imperialistische politiek der machthebbers. Wij hebben, na al hetgeen wij over deze „aangrijpende film: Achter de Wolken“ hadden gehoord, er ook zelf kennis van genomen. Het geven van filmbeschouwingen is niet ons werk — niet van deze

medewerker —, en wij willen in dit artikel ook niet meer brengen, dan de gedachten die ons de laatste week nog sterker bezig hielden. Hoeveel malen een vloek over onze lippen is gegleden, bij het zien van deze totale ruïne van beschaving, het Duitsland van heden, weten wij niet. De ziellose puinhopen van stad na stad, de omhoogpijpende jammerklachten van brokstukken bouwwerk, het gezin levende in puinhopen, dat alles is een bevestiging van de barbarij die over de mensheid is gekomen. Daartussen leven de kleine en grote desperado's. Het puin is hun vertrouwdere dan de geciviliseerde wereld van jeeps en weldoorvoede uniformen gestoken „mensen“. Als dieren moeten de kleinen worden gevangen, aangelokt door een bete broods, dat hun als de ratten wordt voorgeworpen. Elk gebaar van „mensen“ elk woord, elke daad, doet de kleinen in dierlijke angst terugverlangen naar de puinhopen als naar een wolk waarin men zich ongezien kan terugtrekken, om erger te voorkomen.

In zoverre is de film van documentaire betekenis. Zij beeldt ons de ineensstorting, de vernietiging van een stuk beschaving, de menselijke terugval tot het dierlijke. Voor de rest is zij leugen, vuile leugen. Zij eindigt met de „happy ending“, dat een van de miljoenen kleine ontwortelden door een gelukkig toeval, zijn moeder weervindt, die zich bij het zoeken van die naald in een hooiberg tenslotte gedreven voelt te helpen aan het terugbrengen der velen in de „beschaafde wereld“. Maar voor hoeveel tienduizenden zal er geen gelukkig toeval zijn? Hoeveel zijn voorbestemd voor de blijvende ellende? Hoeveel verkommeren in de puinhopen en verhongeren in de meest letterlijke zin van het woord, terwijl de machtige overwinnaars elkaar de heerschappij betwisten over dit strategische gebied, over de in de bodem berustende delfstoffen? Hoe snel vindt in deze film plaats het herstel der kleine ontmenste mensen (die als angstige gevangenen dieren slechts zenuw-reacties kennen; van wier gezichten geen lach en geen aanhankelijkheid straalt) tot enthousiaste jonge joden, wier gemeenschapsverlangen hen drijft naar het Palestina, waar ze zullen werken en bouwen en samenleven. De werkelijkheid is, dat bij geen van hen ooit meer het verscheurde zielen-